

**Fingon suositukset
hallitusohjelmaan
2023-2027**

Rohkea Suomi, reilu maailma

fingo

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo
Finnish Development NGOs

Vastuunsa kantava rohkea Suomi rakentaa oikeudenmukaista ja ekologisesti kestävää hyvinvointiyhteiskuntaa kotona ja maailmalla.

Inhimillisen hyvinvoinnin ja ympäristön kestävyys tavoitteita sanotetaan YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelmassa ja sen kestävä kehityksen tavoitteissa, joihin Suomi ja koko kansainvälinen yhteisö on sitoutunut. Tavoitteena on taata tuleville sukupolville hyvän elämän edellytykset.

Tavoitteiden saavuttaminen on hälyttävästi hidastunut niin ilmastokriisin syvenemisen ja luontokadon etenemisen kuin COVID-19-pandemian sekä Venäjän hyökkäyssodan maailmanlaajuisten vaikutusten vuoksi. Suomella ja kansainvälisellä yhteisöllä on paljon kirittävää, jotta kestävä kehityksen tavoitteet saavutetaan vuoteen 2030 mennessä.

Tarvitsemme kestävä kehityksen hallitusohjelman. Tarvitsemme yhdenvertaisen, vakaan, ihmisoikeuksia kunnioittavan ja vastuullisesti maailmalla toimivan Suomen.

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry esittää tässä esitteessä suosituksensa Suomen tulevaan hallitusohjelmaan.

KUVA: UN WOMEN / FAHAD KAIZER

Valtavaksi kasvanut eriarvoisuus on suurin uhka yhteiskunnalliselle vakaudelle kansallisesti, alueellisesti ja globaalisti.

SAMANKALTAISET HAITALLISET yhteiskunnalliset käytännöt ja rakenteet aiheuttavat eriarvoisuutta kaikkialla, vaikka sen ilmentymät ja mittasuhteet ovat erilaiset eri puolilla maailmaa.

Eriarvoisuus näyttäytyy Suomessa muun muassa syrjäytyneiden ihmisten kasvavana määränä ja kansainvälisesti pääoman pöyristyttävänä jakautumisena. COVID-19-pandemian aikana kymmenen rikkainta miljardööriä kaksinkertaisti omaisuutensa yhteensä 1,5 biljoonaan dollariin. Samaan aikaan arviolta 50 miljoonaa ihmistä on vajonnut köyhyyteen pandemian seurauksena. Naiset ja sukupuolivähemmistöt sekä vammaiset henkilöt kärsivät pandemian taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista suhteellisesti enemmän kuin muut.

YK:N PÄÄSIHTEERIN syksyllä 2021 julkaisema raportti *Our Common Agenda* päivittää Agenda 2030 -toimintaohjelman merkitystä vallitsevaan globaaliin tilanteeseen. Raportti vaatii kansainvälistä yhteisöä vakavissaan tarttumaan toimintaohjelman keskeisen LNOB-periaatteen (leave no one behind) toteuttamiseen: ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen.

Our Common Agenda -raportti antaa myös Suomen hallitukselle vahvan viestin siitä, että kestävä kehitys saavuttaminen edellyttää entistä vahvempaa keskittymistä heikoimmassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien turvaamiseen ja tasa-arvon edistämiseen. Raportti velvoittaa ilmasto- ja ympäristöuhkien torjumiseen sekä uudenlaiseen talousmalliin siirtymiseen. Nykyisen eriarvoisuutta tuottavan ja pääomaan keskittyvän talousjärjestelmän sijaan tarvitsemme taloutta, joka edistää hyvinvointia, turvaa planeetan kantokyvyn ja etsii vaihtoehtoja kasvutaloudelle.

Suomen tulee investoida yhdenvertaiseen inhimilliseen Suomeen ja maailmaan. Valtioiden lisäksi myös yksityisen sektorin, kansalaisjärjestöjen ja jokaisen yksityishenkilön on kannettava vastuunsa eriarvoisuuden torjunnassa. Voimme rakentaa turvallisempaa, reilumpaa ja kestävämpää maailmaa vain tunnistamalla ja purkamalla syrjiviä asenteita ja käytäntöjä. Siten edistämme erityisesti eniten tukea tarvitsevien ihmisten ja ympäristön hyvinvointia sekä luomme olosuhteet, jossa ihmisoikeudet toteutuvat kaikille.

Kehitysyhteistyö on investointi turvallisuuteen ja vakauteen

KEHITYSYHTEISTYÖ ON ainutlaatuinen keino kantaa globaalia vastuuta. Kehitysyhteistyö ei yksin ratkaise maailman ongelmia, mutta sillä voidaan purkaa haitallisia rakenteita ja käytäntöjä, jotka aiheuttavat ja ylläpitävät vallan ja resurssien epätasaista jakautumista. Kehitysyhteistyöllä voidaan yhtä lailla tavoittaa kaikkein haavoittuvammassa asemassa elävät ihmiset kuin vahvistaa kansainvälistä sääntöperustaista maailmanjärjestystä, joka on myös suomalaisten etu. Kehitysyhteistyö on siten merkittävä osa myös ulko-, turvallisuus- ja ilmastopolitiikkaa.

Tuloksellinen kehitysyhteistyö edellyttää ennakoitavuutta, pitkäjänteisyyttä ja riittävää rahoitusta. Suomella on velvollisuus pitää kiinni sitoumuksestaan saavuttaa YK:n suosittama kehitysyhteistyön taso sekä huomioida kehitysyhteistyön toteutuksessa, että suurin tarve tuelle on vähiten kehittyneissä maissa. Kehitysrahoituksella on erityinen rooli sen saavuttamisessa, että ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen. Investointi kehitysrahoitukseen on investointi vakaampaan, turvallisempaan ja parempaan tulevaisuuteen kaikille. Myös humanitaarinen apu kriisi-alueille on tärkeä osa Suomen kehitysyhteistyötä ja tämän hetkisessä tilanteessa sille on suuri tarve.

Pohjimmiltaan kehityspoliittikan tavoitteiden toteuttaminen on rauhantyötä. Kestävä rauha edellyttää konfliktien juurisyihin, kuten ihmisoikeusloukkauksiin, eriarvoisuuden ja köyhyyden puuttumista, sekä ihmisarvoisen elämän mahdollisuuksien turvaamista kaikille. Konfliktien ennaltaehkäiseminen on inhimillisesti ja taloudellisesti

edullisempaa kuin niiden ratkaiseminen jälkikäteen. Keskinäisriippuvaisessa maailmassamme kriisien ja konfliktien vaikutukset näkyvät nopeasti myös suomalaisten elämässä, kuten COVID-19-pandemian ja Ukrainan sodan vaikutukset ovat osoittaneet.

VAPAASTI TOIMIVA kansalaisyhteiskunta on itseisarvo, mutta se tukee myös hallinnon läpinäkyvyyttä, ihmisoikeusperustaisuutta, korruption vastaista kamppailua ja esimerkiksi lehdistönvapautta. Suomikin on saanut Venäjän yhteiskunnallisesta muutoksesta vakavan muistutuksen siitä, millaisia seurauksia yhteiskuntien demokraattisen kehityksen pilarien murtumisella on. Suomen tulisi kehitysyhteistyössään kohdistaa tukea erityisesti kansalaisyhteiskunnan vahvistamiseen ja tarjota kansalaisjärjestöjen, erityisesti paikallisten järjestöjen, kehitysyhteistyölle riittävät resurssit.

Kaiken kehitysyhteistyön tulee olla tavoitteellista, ihmisoikeusperustaista ja vaikuttavaa. Kaikkea kehityspoliittista toimintaa ja rahoitusta tulee arvioida sen mukaan, edistääkö se kestävä kehityksen tavoitteita ja periaatteita, muun muassa tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä. Esimerkiksi yksityisen sektorin toimijoihin kohdistuu yhä enemmän odotuksia kehitysyhteistyön toteuttajana ja kumppanina. Yksityisen sektorin kehitysyhteistyön vaikuttavuus on siksi varmistettava ja kiinnitettävä erityisesti huomiota ”ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen” -periaatteen toteutumiseen.

Esityksemme hallitusohjelmaan

- Suomi nostaa kehitysrahoituksen määrää ja kanavoi kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti 0,7 prosenttia bruttokansantulostaan kansainväliseen kehitysyhteistyöhön.
- Hallitus kiinnittää kehityspoliitikassa erityishuomiota köyhimpiin maihin, yhteisöihin ja alueisiin ja suuntaa vähintään 0,2 prosenttia bruttokansantulosta kehitysyhteistyönä vähiten kehittyneille maille (Least Developed Countries, LDCs).
- Hallitus nostaa kansalaisjärjestöjen suhteellisen osuuden kehitysyhteistyörahoituksesta vähintään 15 prosenttiin varsinaisesta kehitysyhteistyöstä.
- Suomi ohjaa sitoumuksensa mukaisesti 85 prosenttia kehitysyhteistyövaroista sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviin aloitteisiin. Sukupuolittunutta syrjintää purkaakseen Suomi laatii myös koko ulkopoliittikan kattavan tasa-arvostrategian, joka vahvistaa kehityspoliittikan johdonmukaisuutta osana Suomen ulkopoliittikkaa.
- Hallitus sitoutuu noudattamaan Suomen kehityspoliittista ylivaalikautista selontekoa ja varmistaa, että kehityspoliittiset tavoitteet huomioidaan myös muilla hallinnonaloilla.
- Suomi määrittelee yksityisen sektorin kehitysyhteistyökumppanuuksille selkeät ihmisoikeusperustaiset tavoitteet sekä eri toimijoiden roolit ja vastuut.
- Hallitus sitoutuu vahvistamaan kehitysyhteistyön tulosseurannassa eriarvoisuuden vähentämisen mittaamista ja todentamista.

Ilmastotoimien oltava eri-arvoisuutta vähentäviä

ILMASTONMUUTOS LISÄÄ eriarvoisuutta. Ilmastokriisistä ovat ensisijaisesti vastuussa rikkaat teollisuusmaat, mukaan lukien Suomi. Ilmastomuutoksen seurauksista kärsivät kuitenkin eniten matalan tulotason maat sekä eniten sosiaalista, taloudellista ja poliittista tukea tarvitsevat ihmiset. Kehittyvissä maissa ihmisten elinkeinot ovat laajalti riippuvaisia luonnonvaroista ja herkkiä luonnonympäristössä tapahtuville muutoksille, ja heillä on vähiten resursseja sopeutua ja suojautua ilmastokriisin seurauksilta.

Ilmasto-oikeudenmukaisuus tarkoittaa, että ilmastokriisistä vastuussa olevien maiden ja toimijoiden, joilla on tarvittavat taloudelliset ja teknologiset resurssit sen hillitsemiseksi, tulee tehdä tarvittavat päästövähennykset. Investoinnit fossiilienergiaan ovat kuitenkin edelleen moninkertaisia ilmastotoimiin verrattuna. Ilmastotoimet tulee myös suunnitella ja toteuttaa siten, että ne vähentävät eriarvoisuutta kansallisesti, alueellisesti ja globaalisti. Suomen tulee esimerkiksi varmistaa, että sen investoinnit puhtaan energian rakentamiseen kehittyvissä maissa parantavat kaikkein vähävaraisimpien energiansaantia. Siirtymä hiilineutraaleihin yhteiskuntiin tuottaa hyötyjä, kuten uutta teknologiaa, liiketoimintamahdollisuuksia ja työpaikkoja. Päämäärätietoisella politiikalla näitä hyötyjä voidaan käyttää köyhyyden vähentämiseen ja yhdenvertaisuuden lisäämiseen.

Kansainvälisen ilmasto-oikeudenmukaisuuden toteuttamisen konkreettinen työkalu on resurssien ohjaaminen ilmastomuutoksen vaikutuksille eniten alttiille maille, alueille ja ihmisille. Vuoteen 2024 mennessä ilmastopimuksen ratifioineet maat neuvottelevat vuonna 2025 voimaan astuvasta uudesta ilmastorahoitustavoitteesta. Kaikkien edunsaajien, kumppaneiden ja etenkin

KUVA: ISTOCK

marginalisoitujen ryhmien tulee voida osallistua tästä tavoitteesta päättämiseen.

Suomen tärkein kansallinen toimi on päästöjen nopea ja pysyvä vähentäminen. Suomi on sitoutunut saavuttamaan hiilineutraalisuuden vuoteen 2035 mennessä. Siirtymä tulee tehdä oikeudenmukaisesti, eriarvoisuutta vähentäen ja aiheuttamatta muille maille kielteisiä vaikutuksia. Esimerkiksi Suomen liikennesektorin sähköistyminen tulee tehdä niin, ettei akkuteollisuus aiheuta ympäristö- ja ihmisoikeusongelmia muualla maailmassa.

Esityksemme hallitusohjelmaan

- Suomi lisää ilmastorahoitustaan ja maksaa reilun osuutensa niin nykyisestä kuin vuoden 2025 jälkeiselle ajalle määritellystä kansainvälisestä ilmastorahoitustavoitteesta. Ilmastorahoituksen tulee olla uutta ja lisäistä rahoitusta suhteessa kehitysyhteistyövaroihin.
- Suomi varmistaa osana EU:ta, että uusi kansainvälinen ilmastorahoitustavoite perustuu tieteelliseen arvioon kehittyvien maiden todellisista rahoitustarpeista; että vähintään puolet rahoituksesta tulee ohjata ilmastomuutokseen sopeutumiseen vähiten kehittyneissä maissa; että rahoituksesta merkittävän osan tulee olla julkista ja lahjaperustaista; ja että lisäksi uutta rahaa tulee mobilisoida ilmastomuutoksen aiheuttamien menetysten ja vahinkojen korvaamiseksi.
- Suomi edistää innovatiivisia rahoituslähteitä kansainvälisen ilmastorahoituksen kasvattamiseksi sekä palauttaa päästöhuutokauppatulot kansainväliseen kehitys- ja ilmasto- rahoitukseen.
- Suomi toimii sen eteen, että ilmastomuutoksen vaikutuksille kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien maiden paikallisyhteisöt ja ihmiset ovat ilmastorahoituksen ja -resurssien pääasialliset hyödynsaajat, että heidän pääsyään rahoitukseen helpotetaan ja seurataan määrätietoisesti.
- Suomen tulee laatia selvitys ja suunnitelma siitä, miten se lakkauttaa kaikki tuet fossiilisiin energialähteisiin, miten hiilivero toteutettaisiin oikeudenmukaisesti ja miten kaikki rahoitusvirrat käännetään ilmastokestäviksi.
- Suomi kehittää kulutuksen päästöjen seurantaa ja laatii kansallisen toimintasuunnitelman niiden vähentämiseksi nopeasti ja pysyvästi.
- Hallitus vaikuttaa siihen, että EU:n hiilitullit toteutetaan oikeudenmukaisesti; että niissä huomioidaan köyhimpien maiden erityinen asema; ja että hiilitullien tuloja ohjataan kansainväliseen ilmastorahoitukseen.
- Suomi määrittelee selkeät laadulliset ja määrälliset ilmasto- ja luonnon moninaisuutta suojelevat tavoitteet niin kehitysyhteistyölle kuin kauppa-, turvallisuus- ja ulkopoliitikalle. Tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan läpinäkyvästi ja johdonmukaisesti.
- Suomi toteuttaa ilmasto- ja ympäristöpolitiikan globaalien vaikutusten arviointeja. Etenkin vaikutukset afrikkalaisiin ja matalan tulotason maihin tulee järjestelmällisesti arvioida osana lainsäädäntö-, investointi- ja politiikkaprosesseja.

Kohti reilua ja ekologis- ta talousjärjestelmää

IHMISKUNNAN ON siirryttävä nykyisestä eriarvoisuuteen, luonnonvarojen ylikulutukseen ja fossiilienergiaan perustuvasta talousjärjestelmästä ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväan talouteen. Siirtyä on tehtävä oikeudenmukaisesti ja siten, että kaikkien ihmisoikeudet turvataan. Suomen tulee uudistaa politiikkaansa siten, että edistämme kestävää taloutta kotimaassa ja maailmalla. Suomen tulee tunnistaa ja minimoida taloudellisen toimintansa negatiiviset vaikutukset maamme ulkopuolella. Myös Suomen kansantalouden tilinpitoa ja budjetointikäytäntöjä tulee uudistaa, jotta ne tukevat ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää sekä globaalisti reilua talousjärjestelmää.

Yritysvastuu ja progressiiviset verotuskäytännöt edistävät kestävää taloutta

Parhaimmillaan yritystoiminta luo hyvinvointia ja ihmisarvoisia työpaikkoja, pahimmillaan tuhoaa ympäristöä sekä polkee työntekijöiden ja paikallisyhteisöjen oikeuksia. Vaikka monet suomalaisyritykset huomioivat jo ihmisoikeusriskit, vapaaehtoiset toimet eivät riitä. Huolellisuusveloitteen aito toteutuminen edellyttää säätelyä ja ohjausta, jotta kaikki yksityisen sektorin toimijat johdonmukaisesti tukevat kestävä kehityksen tavoitteita ja kunnioittavat ihmisoikeuksia.

Kehittyville maille verotulot ovat kestävin keino vahvistaa julkista talouttaan, vähentää riippuvuuttaan kehitysyhteistyöstä ja velasta sekä tarjota ihmisille asianmukaiset sosiaaliset palvelut. Reilut ja ekologiset talousjärjestelmät edellyttävät progressiiviseen verojärjestelmään perustuvaa rahoituspohjaa. Merkittävä epäkohta on suuryritysten aggressiivinen verosuunnittelu ja laittomat pääomapaot. Lähes kaikki maat menettävät niiden takia huomattavia verotuloja. Verotuloja vähentää myös varakkaiden yksityishenkilöiden verovälttely. Koronapandemian myötä menetettyjen verotulojen merkitys eriarvoisuuden vähentämisessä on entisestään lisääntynyt.

Kestävä talous edellyttää oikeudenmukaista päätöksentekoa. Yksityisen sektorin intressit eivät saa kaventaa demokraattisesti valittujen päättäjien poliittista liikkumavaraa, esimerkiksi kauppaja- ja investointipoliitikassa. Globaalin veropolitiikan määrittämisessä tulee rajoittaa suuryritysten vaikutusvaltaa ja varmistaa kehittyvien maiden osallistuminen päätöksentekoon. Tarvitaan aidosti globaalia yhteistyötä, jotta oikeudenmukainen verotus toteutuu globalisaation ja automaation aikakaudella.

Esityksemme hallitusohjelmaan

- Suomi säätää kansallisen yritysvastuulain ja vaikuttaa siihen, että EU:n yritysvastuudirektiivin soveltamisalaa laajennetaan koskemaan mahdollisimman kattavasti EU:n alueella toimivia yrityksiä.
- Hallitus käyttää toimintansa suunnittelussa ja seurannassa (erityisesti talouspolitiikassa) indikaattoreita, jotka kertovat bruttokansantuotetta paremmin kansalaisten hyvinvoinnista ja päätösten ekologisesta kestävydestä sekä huomioivat ulkoistetut päästöt ja muut Suomen ulkopuoliset vaikutukset.
- Suomi jatkaa ja laajentaa kestävä kehityksen budjetointia ja sisällyttää siihen nykyistä vahvemmin sosiaalisen kestävyden ja globaalin oikeudenmukaisuuden ulottuvuudet.
- Suomi torjuu aggressiivista verosuunnittelua ja verovälttelyä, sulkee kansallisen lainsäädännön porsaanreiät, lisää veronmaksun ja omistusten avoimuutta sekä edistää näitä tavoitteita EU:ssa ja kansainvälisesti.
- Valtion enemmistöomisteisilta yhtiöiltä ja kehitysrahoitusta saavilta yrityksiltä edellytetään, että ne julkaisevat vuosittain GRI-säätiön (Global Reporting Initiative) verostandardin mukaisen maakohtaisen raportin.
- Hallitus edistää yritysten julkista veroraportointia nykyistä kattavammaksi, kansallisesti ja EU:ssa.
- Suomi vahvistaa kehittyvien maiden veropohjaa täyttämällä ja ylläpitämällä ATI-aloitteen (Addis Tax Initiative) määrällisen sitoumuksensa; toteuttamalla aloitteen laadulliset tavoitteet kestävä kehityksen edistämisestä ja eriarvoisuuden vähentämisestä sekä arvioi aloitteen mukaisesti omien verotoimiensa ulkoisvaikutukset, erityisesti kehittyviin maihin.
- Hallitus laatii nykyisen Verotus ja kehitys-toimintaohjelman (2020–2023) jatkoksi kaikki hallinnonalat kattavan Verotus ja globaali oikeudenmukaisuus -toimintaohjelman.
- Suomi vahvistaa kansainvälistä demokratiaa ja YK:n roolia globaalissa veropolitiikassa edistämällä hallitustenvälisen veroelimen perustamista ja kansainvälisen verosopimuksen tekemistä.

Kansalaisyhteis- kunnan tilaa toimia on määrätietoisesti vaalittava

AKTIIVINEN JA moninainen kansalaisyhteiskunta on kestävä kehityksen ja elinvoimaisen demokratian kulmakivi. Kansalaisyhteiskunnan vapaus toimia on kuitenkin viime aikoina huomattavasti kaventunut yli sadassa maassa eli yli puolessa maailman valtioista. Kansalaisjärjestöjen toiminnalle on esimerkiksi asetettu lainsäädännöllisiä tai hallinnollisia esteitä, joilla järjestöjen mahdollisuutta saada rahoitusta on hankaloitettu tai julkisia kokoontumisia ja sananvapautta rajoitettu. Kansalaisjärjestöjen tiloihin on myös tehty poliisiratsioita ja järjestöjen toimijoita on uhattu fyysisellä väkivallalla sekä pahimmillaan siepattu ja murhattu. Uudet rajoitteet pahentavat rakenteellisen syrjinnän muotoja, jotka ovat historiallisesti heikentäneet esimerkiksi alkuperäiskansojen, sukupuolivähemmistöjen tai vammaisten henkilöiden osallistumista heitä koskevaan päätöksentekoon.

Vapaa kansalaisyhteiskunta ja sananvapauden suojeleminen pitää yllä kansalaisten ja poliittisten instituutioiden välistä yhteiskuntasopimusta ja edistää vakautta. Kansalaisyhteiskuntaa tarvitaan muodostamaan asenteita, käytäntöjä ja rakenteita, jotka mahdollistavat rauhaan ja turvallisen yhteiskunnan kaikille. Kansalaisyhteiskunnan toimijat antavat äänen julkiselle mielipiteelle ja heillä on tärkeä tehtävä sen varmistamisessa, että hallitukset asetetaan vastuuseen vallan väärinkäytöksistä. Vapaata mediaa ja moniäänistä kansalaisyhteiskuntaa

”

**Kriisit
korostavat kansalais-
yhteiskunnan merkitystä
entisestään.**

tarvitaan myös edistämään globaalikansalaiskasvatusta, medialukutaitojen kehittämistä, demokratia- ja ihmis-oikeusosaamista sekä kansalaistaitoja.

Kriisit korostavat kansalaisyhteiskunnan merkitystä entisestään, erityisesti kaikista haavoittuvammassa asemassa olevien ihmisten oikeuksien puolustamisessa ja inhimillisten elinolosuhteiden turvaamisessa. COVID-19-pandemian aikana kansalaisyhteiskunnan aktiivit toimivat monessa maassa ruohonjuuritasolla suunnattoman paineen alla paikallisten yhteisöjen ainoina tiedonvälittäjinä ja elintärkeän avunsaannin neuvottelijoina. Kansalaisten keskuudessa toimiva kansalaisyhteiskunta näkee ihmisten tarpeet, mutta tunnistaa myös paikalliset innovaatiot, joille kestäviä ratkaisuja voidaan rakentaa ja joissa hyödynnetään paikallisten omat voimavarat.

Kansalaisyhteiskunnan toimintakyky ei ole itsestäänselvyys. Sitä täytyy määrätietoisesti vaalia ja johdonmukaisesti tukea, jotta kansalaisyhteiskunta pystyy rakentamaan ja suojelemaan demokraattisen yhteiskunnan perusarvoja pitkäjänteisesti. Suomen on tärkeää tunnustaa ja tunnustaa kansalaisyhteiskunnan ratkaisevan tärkeän rooli kestävä kehityksen edistämässä sekä kansalaisjärjestöjen kyky saavuttaa heikoimmassa asemassa olevat ja vähentää eriarvoisuutta. On tärkeää näkyvästi puolustaa ja edistää kansalaisyhteiskuntien vapautta ja kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä myös osana Suomen ulko-, turvallisuus- ja kehityspolitiikkaa.

Esityksemme hallitusohjelmaan

- Suomi edistää kansainvälisissä yhteyksissä avoimen ja aktiivisen globaalin kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia ja -edellytyksiä.
- Suomi turvaa kotimaassa kansalaisyhteiskunnan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, purkamalla systemaattisesti rakenteellisen syrjinnän muotoja yhdenvertaisen osallisuuden edistämiseksi.
- Suomi varmistaa johdonmukaisesti suomalaisen ja kumppanimaiden kansalaisyhteiskunnan osallistumisen kehitysyhteistyötä koskevaan päätöksentekoon yhdenvertaisina toimijoina. Suomi sitoutuu lisäämään osallistavaa budjetointia.
- Hallitus päivittää kehityspoliittisen kansalaisyhteiskuntalinjauksen vuodelta 2017 siten, että se noudattaa OECD:n kehitysapukomitean DACin suositusta kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksista toimia kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa. Hallitus tekee suunnitelman päivitetyn linjauksen toimeenpanosta ja sen resursseista.
- Hallitus nimeää kansalaisyhteiskunta-suurlähettilään kansalaisyhteiskunnan demokraattisen ja tasa-arvoisen osallistumisen edistämiseksi Suomessa, EU:ssa ja YK:ssa.
- Suomi perustaa joustavan hätärahaoston kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi, EU:n Kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelman mallin mukaisesti.

Kestävä kehitys edellyttää johdonmukaisuutta

AITO KESTÄVÄN kehityksen hallitusohjelma edellyttää, että Suomi toimii Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaisesti ihmisoikeusperustaisesti, edistää yhdenvertaisuutta ja noudattaa ketään ei jätetä kehityksestä jälkeen -periaatetta. Suomen tulee tavoitella kaikilla politiikanaloillaan johdonmukaisesti yhteisiä päämääriä, kantaa globaalia vastuuta tunnistamalla ja minimoimalla omien kansallisten toimien ulkoisvaikutukset sekä turvata tulevien sukupolvien elinmahdollisuudet.

Suomella on jo hyvä suunta, mutta myös parannettavaa riittää. Suomen on maailmalla tunnustettu kuuluvan kestävän kehityksen kärkimaiden joukkoon. Suomi tilaa riippumattomia arvioita omasta edistymisestään ja julkaisi vuonna 2022 kansallisen tiekartan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ajallaan. Suomi on kahdesti (2016, 2020) tehnyt vapaaehtoisen maaraportin (Voluntary National Review, VNR). Jälkimmäisessä on viranomaisarvion rinnalla myös 50 kansalais- ja työmarkkinajärjestön tekemä analyysi Suomen edistymisestä kaikkien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa.

Suomen haasteellisiksi alueiksi on laajalti tunnistettu etenkin ilmastonmuutokseen vastaaminen, kulutuksen vaikutukset maan rajojen ulkopuolella ja globaalisti vastuullinen toiminta. Järjestöjen VNR-arviossa Suomella nähtiin olevan erityistä parannettavaa myös esimerkiksi köyhyyden, terveyden ja hyvinvointiin, energiaan ja eriarvoisuuden liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa.

Tarvitaan kattavaa globaalia kansalaiskasvatusta

Agenda 2030 -toimintaohjelma edellyttää, että kaikkien ihmisten tulee saada riittävät tiedot ja taidot kestävän kehityksen edistämiseksi. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi

Suomen tulee toimia systemaattisesti ja nopeasti. Globaaleja kansalaistaitoja ja kestävän kehityksen osaamista tulee vahvistaa laaja-alaisesti kaikessa oppimisessa ja koulutuksessa. Ihmisoikeus-, yhdenvertaisuus-, rauhan- ja moninaisuuskasvatus on otettava osaksi opetuskokonaisuutta, ja kykyä kokonaisvaltaiseen ajatteluun tulee vahvistaa.

”

Suomen tulee tavoitella kaikilla politiikanaloillaan yhteisiä päämääriä.

ON TÄRKEÄ huomioida, että globaalit kansalaistaidot kuuluvat kaikille iästä, asuinpaikasta tai muista henkilön ominaisuuksista tai olosuhteista riippumatta. Suomessa perusasteen ja lukio-opetuksen opetussuunnitelmat sisältävät jo globaalikasvatuksen sisältöjä ja tavoitteita. Myös aikuiskasvatuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön, nuorisotyön ja harrastustoiminnan toimijoita tulee ohjata ja kannustaa toteuttamaan globaalia kansalaiskasvatusta asettamalla tavoitteita, ohjaamalla rahoitusta ja tarjoamalla koulutusta.

Mihin sinä haluat vaikuttaa?

Esityksemme hallitusohjelmaan

- Hallitus toteuttaa kansallisen kestävän kehityksen tiekartan toimenpiteitä kokonaisvaltaisesti eli huomioimalla yhtä lailla sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kehityksen.
- Suomi tukee kestävän kehityksen toteuttamista yhdenvertaisesti kaikkialla maailmassa, muun muassa puolustamalla aktiivisesti ihmisoikeuksia, kansalaisyhteiskuntaa, tasa-arvoa ja demokratiaa kansainvälisillä foorumeilla.
- Hallitus kehittää seurantamittareita arvioidakseen Suomen toiminnan vaikutuksia kansainvälisesti ja erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin ihmisiin.
- Suomi hyödyntää Etyj-puheenjohtajuuskautensa kiinnittääkseen erityistä huomiota inhimilliseen turvallisuuteen sekä edistää osallistavaa konfliktinratkaisua, jossa eri toimijoiden osallisuus huomioidaan tasa-vertaisesti.
- Hallitus laatii kansallisen strategian globaalin kansalaiskasvatuksen valtavirtaistamiseksi osaksi elinikäistä oppimista, tuo yhteen eri politiikanalat ja hyödyntää formaalin, non-formaalin ja informaalin oppimisen mahdollisuudet globaalille kansalaiskasvatukselle.
- Hallitus huolehtii, että globaalit kansalaistaidot ja kestävä kehitys sisällytetään aikuisille suunnattujen opintojen ja koulutusohjelmien opetussuunnitelmiin sekä kaikkiin oppimista ja kasvatusta ohjaaviin linjauksiin; ja että kansalaisyhteiskunnan toimijat saavat ohjausta, kannustusta ja resursseja toteuttaakseen globaalia kansalaiskasvatusta.
- Hallitus huolehtii, että opettajille tarjotaan mahdollisuuksia ammattitaitonsa kehittämiseen kestävästä kehityksestä ja globaaleista kansalaistaidoista että aiheet sisällytetään opettajankoulutukseen ja niistä tarjotaan täydennyskoulutusta; ja että opettajien ja muiden kasvatuksen toimijoiden vertaisoppimista ja verkostoitumista tuetaan.

**Löydä asiantuntijasi:
fingo.fi/yhteystiedot**

**Katso ketkä kaikki
ovat Fingon jäseniä:
fingo.fi/jasenet**

Julkaistu: kesäkuu 2022

*Teemme töitä, jotta maailma
olisi reilumpi. Ihan kaikille.
Olemme 300 kehitysjärjestön
yhteistyöjärjestö.*

fingo

**Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo
Finnish Development NGOs**